

Human Rights Special Report, 8 June 1998 – Bosnian language version

Human rights coordination centre

A cooperative effort within the Office of the High Representative

8.juna radna verzija novog Nacrta zakona o udruzenjima i fondacijama ce se uveliko distribuirati u svrhu javne diskusije. Ova prva podjela je prvenstveno namijenjena za domace nevladine organizacije (NVO) u Bosni i Hercegovini, a cilj je da se zatraze njihova gledista o zakonima koji ce odsudno utjecati na njih. Domaci NVO-i i ostali zainteresirani komentatori se aktivno poticu da daju svoj komentar i prijedloge i sugestije na zakon do 8. jula. 8. juni takodjer obiljezava dan akcije domacih NVO-a cija je namjena da se podigne svjesnost o ulozi NVO-a i Treceg sektora. Javne diskusije, radio programi, okrugli stolovi kao i ulicne aktivnosti ce se organizirati u Sarajevu, Mostaru, Banja Luci, Bijeljini, Zenici, Tuzli i Bihaću.

Ova incijativa označava odlučujući fazu u LEA/LINK projektu, koji je podržan od mnostva domaćih NVO-a, pravnih eksperata i međunarodnih organizacija. Uspostavljen u 1997.god., cilj mu je unaprijediti okolinu u kojoj funkcioniraju nevladine organizacije u BiH. Isti kombinuje pravo, obrazovanje, zastupanje i povezivanje u mrežu kako bi se razvila zakonska struktura za NVO-e koja im omogućava da efektivno funkcioniraju: pravna radna grupa koju sачinjavaju pravnici iz svih krajeva zemlje se usredotočila na izradu ovog zakona; u međuvremenu, sedam regionalnih NVO-a je odgovorno za vodjenje

regionalnih obrazovnih kampanja kako bi se unaprijedilo opće razumijevanje uloge NV0-a, i kako isti daju doprinos drustvu. Sada će isti zajedno raditi na distribuiranju zakona i sakupljati komentare na ovaj zakon.

Valjan zakonodavni okvir za NV0-e je od vitalnog interesa. Sloboda izrazavanja, udruživanja i mirnog okupljanja je od fundamentalnog značaja za trajni mir u Bosni i Hercegovini. Izrazavanje ovih prava kroz jedno snazno gradjansko drustvo pomaze izgradnji drustvene stabilnosti i postovanja vladavine prava. Odgovarajući zakoni stite ova prava i uče odgovornosti. Savremene privrede isto tako najbolje cvjetaju tamo gdje su ti uslovi prihvaci i gdje se primjenjuju. U Bosni, održiv gradjanski sektor je također sredstvo za integriranje podijeljenih zajednica. Mnoge zemlje u istočnoj Evropi su priznale odlučujuću ulogu koju NV0-i igraju u uspostavljanju parametara za održivu demokratiju. Poljska, Česka Republika, Madjarska i Estonija, na primjer, su prošle kroz procese koji su rezultirali usvajanjem valjanih zakonskih okvira za gradjanski sektor.

Ova potreba postoji također i u Bosni i Hercegovini. Ovdje je trenutna zakonska situacija neadekvatna i razlikuje se u dva entiteta. Civilni sektor u Republici Srpskoj regulise predratni zakon (Zakon o udruženjima građana Socijalističke Republike BiH (1990), dok razliciti zakoni u Federaciji dodatno komplikiraju ovu situaciju (gorenavedeni Zakon o udruženjima građana (dopunjena i izmijenjen 1995.god.), Zakon o humanitarnim aktivnostima i humanitarnim organizacijama (1995.god.); i nedavni Zakon o fondacijama). Ovi zakoni ne uspijevaju da se dotaknu sektorskih potreba: NV0-i se ne mogu registrirati kako bi funkcionali sirom BiH; procesi registriranja nisu uskladjeni; potrebno je 30 pojedinaca da bi se osnovalo udruženje; nije napravljena razlika između organizacija od javnog i zajednickog interesa (ova razlika je od vitalnog značaja za imanje prava na doprinose koji se izdvajaju od poreza i pristup vladinim

subvencijama/ugovorima); nedostaju norme koje reguliraju ekonomске (one koje stvaraju dohodak) aktivnosti NV0-a ili su neodgovarajuce. Kao rezultat, mnogi NV0-i se zale na netransparentnu i neodgovarajucu zakonsku situaciju.

Tim bosanskih i medjunarodnih eksperata je izradio radnu verziju zakona o udruzenjima i fondacijama, a njihova je metodologija analiticka i komparativna. Da bi se spojila najbolja praksa sa potrebom da se regulira gradjanski sektor, pravna rjesenja iz zemalja ovog regiona su ukljucena u ovu radnu verziju. Ista se bavi mnogim od sadasnjih nedostataka: ona pokriva udruzenja i fondacije koje vrse aktivnosti u ekonomskim, socijalnim, humanitarnim, kulturnim, ekološkim i sportskim sferama; potrebna su samo tri pojedinca da bi se registriralo jedno Udruzenje; sudovi, a ne vlada, su odgovorni za registriranje udruzenja i fondacija; napravljena je razlika izmedju organizacija za javnu i uzajamnu korist; i prikazan je koristan balans izmedju potrebe za kontrolom nasuprot zastite prava. (Ilustrativne napomene su prilozene uz radnu verziju i objasjavaju potrebe za jednim takvim zakonom, njegov primjenljivi ustavni okvir i referencu o oporezivanju i finansijskim pitanjima).

Ono sto je najvaznije za konsultativni proces jeste da isti daje zainteresiranim stranama priliku da procitaju, razgovaraju i daju komentare na ovaj zakon. Drugim rijecima, cjelokupan proces konsultiranja nije ogranicen na puko dobijanje komentara i podrske, vec isto tako potice brz porast profesionalnog misljenja u korist ovog novog zakona, obezbijedjujuci daljnju legitimnost zakonu. Ovaj proces ce trajati do 8. jula, kada ce pravni eksperti koji ucestvuju u LEA/Link projektu ukljuciti komentare i sugestije u slucaju potrebe. Oni ce zatim napraviti konacni tekst Zakona o udruzenjima i fondacijama. Isti ce se zvanicno podnijeti, uz javno odobrenje, relevantnim vlastima oba entiteta. Zainteresirane strane mogu direktno i u pismenoj formi dati komentare o sustini predlozenog zakona odredjenim NGO-ima ili

Fond Otvoreno drustvo BiH; primjerci su dostupni na lokalnom i na engleskom jeziku; pristup se također može dobiti putem internet adrese Fonda Otvoreno drustvo BiH.

- *LEA/LINK Partner NGO-i (regionalna predstavnistva)*

Banja Luka:

Genesis Project (Projekt Genesis), Filipa Macure 1,
tel: 078 14751

Bihac:

Democratic Circle (Demokratski krug), Buzimska 33,
tel: 077 331 519

Bijeljina:

Helsinki Committee for Human Rights RS (Helsinski komitet za ljudska prava RS) p.p. 126, tel: 076 472 851

Mostar:

Stope Nade, Ante Starcevica 32B, tel: 088 310 190

Sarajevo:

NGO Information and Support Centre (CIP) Hakije Kulenovica 26, tel: 071 204 384

Tuzla:

Office for Human Rights (Biro za ljudska prava), VI Bosanske 34, tel: 075 250 504

Zenica:

Centre for Women's Legal Aid (Centar za pravnu pomoć ženama), Kulina Bana 9, tel: 072 22049

- *OSCE Citaonice*

Capljina:

Kontakt: Nada Decovski, Tel: 085 803 989

Livno:

Kontakt: Maja Persen, Tel: 080 201 774

Mrkonjic Grad:

Kontakt: Sinisa Vučenović, Tel: 070 11 446

Visegrad:

Kontakt: Mila Gracanin, Tel: 073 683 812

▪ *Dodatni materijal za citanje i zabiljeske*

IRC Novosti: Posebno izdanje koje sadrzi potpunu radnu verziju zakona o udruzenjima i fondacijama je dostupno preko LEA/LINK partner NGO-a i pomenutih citaonica OSCE-a.

Primjeri prve radne verzije Zakona o udruzenjima i fondacijama (na lokalnom i engleskom jeziku) ce isto tako biti dostupni na internet adresi Fonda Otvoreno drustvo BiH (www.soros.org.ba)

Smjernice za zakone koji se odnose na civilne organizacije pripremljene za Institut Otvoreno drustvo od strane Medjunarodnog centra za neprofitabilni zakon (ICNL). Dostupne na engleskom jeziku u Fondu Otvoreno drustvo BiH i njegovom pravnom centru (na Pravnom fakultetu Sarajevo); i na lokalnom jeziku kod LEA/LINK partner NGO-a.

Spisak za zakone za neprofitabilne organizacije, dostupan na internet adresi ICNL-a: (www.icnl.org/checklist.htm).

NOTE: The HRCC Human Rights Monthly Report is based on the regular and special reporting of inter-governmental and non-governmental organisations. The aim of the Report is to provide a concise overview of human rights issues, cases and trends affecting the overall human rights situation in Bosnia and Herzegovina during the reporting period. Questions on specific items should be directed to the reporting organisation or to the HRCC. Please send information for inclusion in the report to 387-71-447-420 to the attention of Michelle Morris or by e-mail to michelle.morris@ohr.int.

Office of the High Representative